

До: sdo-mf-su@abv.bg

До: проф. д-р Людмила Иванова, дм
Председател на научно жури,
определено със Заповед
№ РД 38-510 / 22.10.2020 г.
на Ректора на СУ

На Ваш Протокол от 11.11.2020 (дата на I-то заседание)

Приложено представям: **РЕЦЕНЗИЯ**

по конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“ по професионално направление 7.4. Обществено здраве (Кинезитерапия), обявен за нуждите на Медицински Факултет на СУ „Св.Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. № 67 от 28.07.2020 г., стр.55, обява 6; с единствен кандидат Наталия Петрова Петрова, дп

Рецензент:

проф. д-р Ивет Борисова КОЛЕВА – Йошинова, дм, дп, дмн

професор от ВАК по Научна специалност “Физиотерапия, Курортология и рехабилитация“ ; Институция - Медицински Университет – София, ФОЗ

Адрес и контакти:

Пощенски адрес:.....ул. „Доспат“ 6, 1606 СОФИЯ

Електронен адрес:..... yvette@cc.bas.bg

Телефони:++359.888.20 81 61.....

Декларирам, че участието ми като рецензент не е в противоречие с изискването за липса на конфликт на интереси по смисъла на §1, т. 2а от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ между мен и кандидата по конкурса и за мен не са налице ограниченията по чл. 33 от ЗРАСРБ.

Рецензията е съставена в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Раздел III /Раздел IV от ППЗРАСРБ – Условия и ред за заемане на академична длъжност „Доцент”

До: sdo-mf-su@abv.bg

До: Г-жа проф. д-р Людмила Иванова, дм
Председател на научно жури,
определено със Заповед № РД 38-510 /
22.10.2020 г. на Ректора на СУ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЕМАНЕ НА
АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“
ТУК

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Ивет Борисова КОЛЕВА – Йошинова, дмн

Относно:

ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ“

(в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт; професионално
направление 7.4. Обществено здраве /Кинезитерапия/,
за нуждите на Медицински Факултет на Софийски Университет «Св. Климент
Охридски»;

по конкурс, обявен в Държавен вестник бр. № 67 от 28.07.2020 г.;
с единствен кандидат, допуснат до участие от комисията по допустимост на СУ - МФ:

Наталия Петрова Петрова, дп

Рецензията е изготвена съобразно изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответните вътрешни Правилници (Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“; Правила за прилагане на Европейската Харта на учените и Кодекса за назначаване на изследователи в СУ / 21.12.2016).

1. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

(Анализ на кариерния профил – по данни на кандидата)

Кинезитерапевт Наталия Петрова, дп е родена през 1974 год. в град Никопол. Завършва „Кинезитерапия“ в Юго-Западния Университет „Неофит Рилски“ – Благоевград (приложен диплом за ОКС „Бакалавър“ по Кинезитерапия от 1999). През 2010 завършва магистратура по „Теория и управление на образованието“ – „Образователен мениджмънт“ (приложен диплом за ОКС „Магистър“ от ЮЗУ „Неофит Рилски“).

Има допълнителни квалификационни курсове в направление КТ: Бобат – за деца със специални нужди (Bobath Introductory - Centre for Children with Special

Needs), Нови методи при работа с деца с Детска церебрална парализа; Кинезиотейпинг методика; Мануална терапия – по Мълиган (Mulligan concept – manual therapy), Техники за работа с деца с Даун синдром.

През 2015 придобива ОНС доктор по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура).

Професионалната реализация на кинезитерапевт Петрова е предимно в областта на кинезитерапията и рехабилитацията – преподавател в системата на ЮЗУ – Благоевград /1999-2016/ - асистент от 1999, старши асистент от 2003 и главен асистент – от 2011. Т.е. налице е последователност в академичното ѝ развитие.

От 2017 е хоноруван преподавател в СУ.

Кандидатката има и опит в клиничната рехабилитационна практика – работила е в Амбулатория за специализирана медицинска помощ по Физикална и рехабилитационна медицина «Вяра, Надежда и Любов» - Благоевград /2000-2016/.

Член е на Асоциацията на физиотерапевтите в България и на Асоциацията по кинезиотейпинг.

Компютърна грамотност: работа с Microsoft office (Word, Excel, PowerPoint).

Ползва руски и английски езици.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ по Т.1:

Кандидатката покрива задължителните условия на чл.105, алинеи 1 и 2-а, от Правилника на СУ за заемане на АД «Доцент»: придобила е ОНС «Доктор» по докторска програма от научната област на обявения конкурс; била е главен асистент в друго висше училище над две академични години и е била хоноруван преподавател в същото висше училище – също повече от две академични години.

2.НАУЧНА ДЕЙНОСТ

2.1.АНАЛИЗ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ЗА КОНКУРСА

(Общо описание на представените материали по конкурса)

Кинезитерапевт Наталия Петрова е автор и съавтор на редица публикации в областта на кинезитерапията и рехабилитацията на редица социално-значими заболявания.

Представен е **ОБЩ СПИСЪК** на публикациите на КТ Петрова /от 2000/; включващ:

- ✚ Дисертация и автореферат по нея на тема „РОЛЯ НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ С РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ“, с 4 публикации по дисертацията, цитирани в автореферата – научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка /вкл. методика на лечебната физкултура“ /от 2015/;
- ✚ Самостоятелна монография „РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ - КОМПЛЕКСЕН ДИАГНОСТИЧЕН И ТЕРАПЕВТИЧЕН ПОДХОД“ /от 2020/;
- ✚ Участие в колективна монография, с 1 авторски глава /2009/;
- ✚ 2 публикации в международни списания (за участие в конкурса - 1);
- ✚ 31 публикации в български списания (вкл. пълен текст от научни форуми);
- ✚ 15 публикувани резюмета от съобщения на научни форуми;
- ✚ Кандидатката е представила и 12 заглавия от участия в научни форуми без публикувани резюмета, които могат да бъдат приети за научна активност, но не са публикации.

Кинезитерапевт Наталия ПЕТРОВА е представила данни за участие като член в 4 научно-изследователски проекта – на МОН, Европейски социален фонд, и ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград.

В НАСТОЯЩИЯ КОНКУРС кандидатката участва със следната научна продукция:

- ✓ Един автореферат;
- ✓ Една самостоятелна монография;
- ✓ Една публикация в международно списание; КТ НП е пети автор;
- ✓ 16 публикации в български списания (15 от тях са в списания от Националния референтен списък на НАЦИД);
- ✓ 6 публикации в сборници – пълен текст от изнесени доклади на научни форуми;
- ✓ Не съм рецензирала и 15 публикувани резюмета от съобщения на научни форуми /които не са приложени/.

Т.е. приемам за участие в конкурса за заемане на АД „Доцент“, съответно за рецензиране, общо 25 публикации /1 автореферат, 1 самостоятелна монография, 16 публикации в български списания и 6 публикации в сборници/. По-голямата част от тези публикации са в специализирани издания.

НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ:		
	ОБЩО:	За участие в конкурса за „Доцент“
1. ПУБЛИКАЦИИ В НАУЧНА ПЕРИОДИКА В ЧУЖБИНА	2	1
2. ПУБЛИКАЦИИ В НАУЧНА ПЕРИОДИКА В БЪЛГАРИЯ	31	22
В български списания		16
В български сборници		6
3.УЧАСТИЕ В МОНОГРАФИИ	2	1 <i>самостоятелна</i>
4. СЪОБЩЕНИЯ И ДОКЛАДИ НА КОНГРЕСИ И КОНФЕРЕНЦИИ В БЪЛГАРИЯ (С ПУБЛИКУВАНИ РЕЗЮМЕТА)	15	<i>Не са приложени</i>
5.ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“		
▫ Дисертационен труд	1	
▫ Автореферат	1	1

Забележка:

От всички горесцитирани публикации в българска периодика и български сборници КТ НП е единствен автор в 3 публикации, първи автор в една публикация, втори автор – в две, трети и следващ автор – в 15 публикации.

2.2.НАУЧНА ДЕЙНОСТ - ПРИНОСИ

Основните направления на научно-изследователската дейност на **кинезитерапевт Наталия Петрова, дп** са в областта на физикалното лечение и рехабилитацията на някои социално-значими заболявания. Приемам основните групи приноси, представени от кандидатката. Според мен обаче най-важни са тематичните области ревматологична рехабилитация и рехабилитация на деца.

За улеснение съм обобщила подразделите на тематичната област ревматологична рехабилитация в обща група. Номерацията е от списъка публикации, представени за конкурса. Включени са и приносите от автореферата и монографията, въпреки че те са рецензирани - предвид факта, че трудно може да се отдиференцират.

В анализа на научната дейност не са включени публикуваните резюмета от научни форуми, но ги приемам за научна активност.

№	ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ	№ на публикацията от списъка за конкурса
1	РЕВМАТОЛОГИЧНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ	<i>Дисертация и трудове, свързани с дисертацията; Монография; Публикации в реферирани бълг. списания и сборници /16, 19, 21, 22, 23/</i>
2	Комплексна кинезитерапия и ерготерапия при пациенти с Ревматоиден артрит /РА/	
3	Кинезитерапия, ерготерапия и ергономия при РА	
4	Оценка на качеството на живот при ревматологични пациенти	
5	ПЕДИАТРИЧНА КИНЕЗИТЕРАПИЯ	<i>Публикации 12 и 14</i>
6	ИНОВАТИВНИ ФИЗИОТЕРАПЕВТИЧНИ МЕТОДИ И КИНЕЗИТЕРАПИЯ	<i>Публикации 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 18, 21</i>
7.	VARIA – обезитет, т.н.	<i>Публикации 1, 2, 3, 4, 6</i>

ПРИНОСИ В ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ

„РЕВМАТОЛОГИЧНА КИНЕЗИТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ”

Кандидатката е автор на първата защитена в България дисертационна разработка в областта на кинезитерапията на ревматоидния артрит /РА/, също и на първата за нашата страна монография по тема комплексно лечение на РА.

Дисертационната разработка за ОНС „Доктор“ на кинезитерапевт Наталия Петрова е на тема: **„РОЛЯ НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ПРИ ПАЦИЕНТИ С РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ“**. В нея се съдържа детайлно проучване на възможностите на комплексната кинезитерапевтична програма при пациенти с ревматоиден артрит, представят приноси от научно-теоретичен, научноприложен, методологичен и потвърдителен характер. Приложен е стандартизиран тест SF-36 в съчетание с останалите традиционни методи за изследване в кинезитерапията; Приложена е авторска кинезитерапевтична програма, като е проведен сравнителен анализ между ефектите на класическата кинезитерапевтична програма и собствената комплексна програма, съдържаща и елементи от ерготерапия.

В монографията на тема **„РЕВМАТОИДЕН АРТРИТ - КОМПЛЕКСЕН ДИАГНОСТИЧЕН И ТЕРАПЕВТИЧЕН ПОДХОД“** е анализирано въздействието на комплексния рехабилитационен подход при пациенти с ревматоиден артрит – както кинезитерапия, но също и детайлно излагане на елементи на ерготерапия, ергономия, някои преформирани фактори. Акцентуирано е върху обучението на пациента с РА, също и на взаимодействието между пациент, ревматолог и кинезитерапевт.

В някои публикации [16, 19, 22, 23] са включени съвременни методи за изследване на качеството на живот на пациенти с ревматологични заболявания, вкл. ревматоиден артрит. Включена е и самооценка от пациента и близките му. Приложени са някои от препоръките на Европейската лига за ревматоиден артрит EULAR за подобряване качеството на живот. Детайлно са изложени и анализирани методиките на кинезитерапия, ерготерапия и ергономия, вкл. оценка на качеството на живот на пациентите с ревматологични заболявания. Резултати от проучвания са публикувани в списания у нас и в чужбина. Описани са настоящите постижения при използването на кинезитерапия, ерготерапия и ергономия – както от гледна точка на ПА, така и за хора с увреждания – обобщено.

ПРИНОСИ В ТЕМАТИЧНО НАПРАВЛЕНИЕ „РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ПАЦИЕНТИ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ“

Основен акцент е *рехабилитацията на деца* с изоставане в моторното развитие, като са представени експериментални резултати от мултисензорна кинезитерапия при деца от 0-12 месеца. Съществен принос е въведената и утвърдена методика за работа с децата и техните родители /като ко-терапевти/, като превенция при изоставане в моторното развитие. Част от методите на изследване и кинезитерапия са внедрени чрез включване в учебните програми.

ПРИНОСИ В НАПРАВЛЕНИЕ „ИНОВАТИВНИ ФИЗИОТЕРАПЕВТИЧНИ МЕТОДИ И КИНЕЗИТЕРАПИЯ“

Особен интерес в тази група приноси е приложението на някои съвременни техники, като кинезиотейпинг и преформирани фактори при рехабилитацията на пациенти със заболявания на опорно-двигателния апарат. Представени са техниките, индикациите и оценката на резултатите [7, 9, 10, 11, 13, 21]. Публикувани са и резултати от приложението на кинезиотейпинг при травми, в съчетание с кинезитерапия.

ГРУПА ПУБЛИКАЦИИ *VARIA*

Кандидатката има и няколко публикации с доста разнопосочна тематика. В тази група приноси бих подчертала тематиката, касаеща граничните състояния на здравето, телесна маса и затлъстяване [1, 2, 3, 4, 6]. В други разработки е представен начален опит и преглед на литературни данни при използване на различни методи за диагностика, оценка и терапия на затлъстяването. Проучванията показват, че непълноценното провеждане на часовете по физическо възпитание може да доведе до наднормено тегло и затлъстяване. Подчертана е значимостта на физическите упражнения за превенция на наднорменото тегло.

2.3. НАУЧНА ДЕЙНОСТ - ЦИТИРАНИЯ И ИМПАКТ ФАКТОР

Кинезитерапевт Наталия Петрова е представила официален документ от Централна Медицинска Библиотека на МУ – София – справка за цитирания № 306 / 12.08.2020. В тази справка са приложени заглавията на 30 български цитации. Автоцитиранията са изключени от списъка. В цитираните публикации КТ Петрова е: единствен автор в 5 публикации с общо 10 цитации; първи автор в една статия с 3 цитации, втори автор в една публикация с 1 цитация; трети автор – в 1 публикация с 1 цитация, член на авторски колектив в 2 публикации с общо 12 цитации. Трябва да отбележа, че има само 1 цитация от 2020, останалите са до 2019 вкл.

Кандидатката е приложила и копие от реферирано в международни бази данни списание – със статия от български автори, която съдържа цитация на дисертационния труд.

Липсват данни за **импакт-фактора** на публикациите на кандидатката.

ОБОБЩЕНИЕ по т.2:

Съвкупното оценяване на научните трудове на кандидатката за цялостното ѝ академично развитие, с акцент върху трудовете през последните години, показва съответствие с изискванията на чл.105, алинеи 3 и 4: представен е публикуван монографичен труд, публикациите отговаря на минималните национални изисквания за професионално направление ОЗ и допълнителните изисквания на СУ. Същата отговаря и на изискванията на чл.105 - алинея 5 /няма доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове/.

Бих допълнила, че кандидатката показва регулярна продуктивност, а публикациите ѝ – добри комуникативни умения и способност за работа в екип.

Представени са всички документи, изисквани от чл.107, алинея 1, вкл. справка за цитиранията – чл.107, т.13. Кандидатката е представила документи за 31 цитации.

3.УЧЕБНО-МЕТОДИЧНА И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

(Комплексна качествена оценка на учебно-методическата и преподавателската дейности)

В периода 2000-2016 кандидатката е работила в ЮЗУ „Неофит Рилски“, където е преподавала по учебните дисциплини: “Кинезитерапия при вътрешни болести”, “Спортна медицина”, “Кинезитерапия в гериатрията”, “Ерготерапия и ергономия”, “Масаж”. По-късно преподава и в СУ „Св.Климент Охридски” и в Професионалния спортен колеж „Био Фит“ в София.

В ЮЗУ е участвала в разработването на учебен план и програми за специалност Кинезитерапия; била е член на Държавна изпитна комисия и на Комисия по одит към катедра Кинезитерапия, Факултет по Обществено здраве и Здравни грижи. През 2014 е организатор на Конференция „20 години специалност „Кинезитерапия“ в Благоевград“, представила е и грамота за принос в развитието и утвърждаването на специалност „Кинезитерапия“ /2014/.

Според представен документ (Справка за учебно-преподавателска дейност от МФ на СУ) през последните три години кинезитерапевт Наталия ПЕТРОВА е преподавала в МФ на СУ – на студентите от специалност „Медицинска рехабилитация и ерготерапия“ /българо-езично обучение/, учебни дисциплини „Масаж“ /лекции - Л/, „Кинезитерапия при вътрешни болести“ /Л/, „Ерготерапия и ергономия“ /упражнения - У/ - с натовареност 690 часа аудиторна заетост и 808,8 часа обща заетост, разпределени както следва:

Учебна година	НАТОВАРЕНОСТ
2017 / 2018	180 часа У
2018 / 2019	120 ч Л и 150 ч. У
2019 / 2020	165 ч Л и 75 ч. У
Изпити	92,4 + 26,4 часа
<i>/като титуляр и като асистент/</i>	

Заклучение по Т.3:

Кандидатката има достатъчна учебно-преподавателска натовареност, с трайна тенденция към нарастване.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид гореизложеното считам, че *Наталия Петрова ПЕТРОВА*, дп като цяло отговаря на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за придобиване на академичната длъжност „Доцент” в СУ; съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св.Климент Охридски“, глава трета, стр.30, раздели I.-IV. „Условия и ред за заемане на академична длъжност „Доцент“.

Препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на академична длъжност „Доцент” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве (Кинезитерапия), за нуждите на преподаването на Медицински Факултет на СУ.

Моят вот е положителен.

2.12.2020

Рецензент:

*проф. д-р Ивет Колева, дмн
Медицински Университет – София*